

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

✉: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.

☎: 441-6501 ☎: 06-1/441-6502

✉: titkarsag@panasztestulet.hu

🌐: www.panasztestulet.hu

Ügyszám: FRP/159/2013/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

250/2013. (VIII. 28.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) **panaszos**¹ 2013. március 4-én előterjesztett **panasza alapján indult eljárásban** a 2013. augusztus 28-án – Fráterné dr. Ferenczy Nóra testületi tag távollétében – megtartott zárt ülésén hozott állásfoglalását

á t t e s z i

az intézkedést foganatosító szerv – a Budapesti Rendőr-főkapitányság (a továbbiakban: BRFK) illetékes kerületi rendőrkapitányságának – vezetőjéhez.

A vizsgált ügyben alapjogot csekély mértékben sértő intézkedésre került sor.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

I.

1) A panaszos 2013. március 4-én, a Testület elektronikus panaszbejelentő formanyomtatványát kitöltve terjesztette elő panaszát, melyben egy 2013. március 1-jén foganatosított rendőri intézkedést kifogásolt.

Az említett nap reggelén 8 és 9 óra között kopogtak a panaszos ajtaján. A panaszos ajtót nyitott, ekkor látta, hogy két rendőr (egy nő és egy férfi) kért bebocsátást. A férfi annyit közölt, hogy „itt a rendőrség!”, amire a panaszos – akinek élete első 50 évben nem volt szerencséje rendőrökhöz – zavarában annyit mondott, hogy látja a ruhájukról. A panaszosnak nem jutott eszébe, hogy igazolványt kérjen a rendőröktől, illetve adataikat följegyezze. Kiderült, hogy a ház egyik lakója bejelentést tett a panaszos állítólag hangos rádióhallgatása

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

miatt. A panaszosban utólag kérdésként merült fel, hogy nem kellett volna-e a rendőrnek bemutatkoznia, netalán igazolni magát, illetve megkérdeznie a panaszostól, hogy ő kicsoda. Emlékei szerint nem látott a rendőrökön azonosító számot, illetve nevet. A rendőr a panaszos szerint abban a szilárd meggyőződésben állt neki „kihallgatásának” a lépcsőházban, hogy a bejelentőnek igaza van. A panaszos véleménye szerint a rendőrnek ilyen esetekben nem feladata az igazságszolgáltatás, csupán arra kell törekednie, hogy adott helyen helyreálljon a „rend”. Az igazság ugyanis csak az ellenérdekű felek szembesítése, a tanúk meghallgatása után derülhet ki, ha kiderül egyáltalán. Ilyesmire azonban a rendőrök kísérletet sem tettek. Korábban, 2013. február 19-én ugyan az ominózus lakó már hasonló indokkal kihívta egyszer a rendőrséget, miután olyan erővel verte a panaszos ajtaját, hogy a zárat meg kellett igazítani. A férfit a panaszos fel is jelentette, mert valószínűleg ittas állapotban berúgta bejárati ajtaját, minden előzetes jelzés nélkül. Akkor, 2012. májusában a kihívott rendőr a meghallgatások után tett rendet. Arra is volt példa, hogy a férfi csöngetés után a panaszos által kinyitott ajtószárny és a félfá közé rakta a lábát, és a jelek szerint be is akart hozzá menni, mely szándékától igen nehezen lehetett őt eltéríteni. A panaszost az említett lakó többször hozta olyan helyzetbe, hogy már nem mer kilépni lakása ajtaján, még a tárolóba sem tud lemenni. Február 19-én a szemközti lakásban lakó szomszéd, aki egyébként tanúja volt a panaszost ért agresszív inzultusnak, megkérdezte a rendőrt, mit lehet tenni egy erőszakos, agresszív, másokon uralkodni vágyó emberrel, aki a jelek szerint „védtelen nőkre specializálta magát”. A rendőr annyit mondott, hogy „míg 8 napon túl gyógyuló sérülés nem keletkezik, vagy vér nem folyik, csak rendőri feljelentést, végül is nem sokat”.

Március elsején a rendőr fenyegetően azt mondta a panaszosnak, hogy őt fel fogják jelenteni az önkormányzat jegyzőjénél, és 100.000 forint bírságot kell fizetnie, ha nem marad csendben. Mondatait a rendőr többször, erőteljes, félelmet keltő hangon megismételte. A panaszostól a rendőr azt is megkérdezte, „micsoda viselkedés ez” – utalva rá, hogy egy kisgyermek is lakik felette. A panaszos elmondta a rendőrnek, hogy nem is érti, milyen éjszakai rádiózásról beszél, mert ő éjszaka aludni szokott, és a későbbiekben is ezt tervezi. A panaszos beszámolt róla, hogy a házban a fűdém hangszigetelése nagyon gyenge lett a felújítás után, mert a padlófűtésnek kellett helyet csinálni, és szinte minden életzaj áthallatszik hozzá is. Felső szomszédai nem egyszer éjszaka takarítanak, s nagy hangerővel „nevelik” gyermeküket. A panaszos azt is mondta a rendőrnek, hogy egy kisgyerek biztosan nem csinál ilyen zajokat, különösen nem éjszaka, mire a rendőr kijelentette, hogy ez nem tartozik ide. A panaszos jelezte, hogy nem érti, miért ne hallgathatna rádiót normális hangerővel, és javasolta, hogy hívja azt a szomszédot, aki tudta volna igazolni a felső szomszéd rendszeres agresszív, goromba, sértő magatartását, ezt azonban a rendőr elutasította.

A panaszos beadványa végén kifejtette, hogy ha a férfi járőrtól nem is, a nőtől mindenképpen elvárta volna, hogy megértést tanúsítson egy másik, egyedül élő nő kiszolgáltatott, védelemre szorult helyzete iránt, azonban hiába próbált vele kommunikálni, a rendőrnő szó nélkül hallgatott. A panaszos kiszolgáltatottsága a rendőri intézkedés után csak fokozódott, úgy érzi, a rendőrök magatartása a „szolgálunk és védünk” jelszóval egyáltalán nem állt összhangban.

2) 2013. március 8-án kelt tájékoztató levelében az előadó testületi tag arra kérte a panaszost, hogy elektronikus úton megküldött panaszbeadványát erősítse meg aláírásával. A panaszos 2013. március 27-én a kért iratot postára adta, az a Testülethez megérkezett.

II.

A Testület a tényállás tisztázása érdekében megkereséssel fordult a rendőrséghez. A rendelkezésre bocsátott dokumentumokból az alábbiak állapíthatók meg.

1) A rendőrkapitányság megküldte a Testület részére a küldési napló kivonatát, mely tartalmazza, hogy egy M. B. nevű magánszemély tett bejelentést mobiltelefonjáról a rendőrkapitányságra alsó szomszédjával, a panaszossal szemben. A küldés idejét a dokumentum nem tartalmazza, az érkezés/befejezés ideje 2013. március 1., 8 óra 41 perc.

A munkanapló szövege szerint M. R. 2013. március 1-jén, 7 óra 28 perckor azzal a tartalommal tett bejelentést, hogy az alattuk lakó panaszos folyamatosan veri a radiátort, hangosan hallgatja a zenét, amitől nem tudnak pihenni. A bejelentő utalt rá, hogy kislányuk 20 hónapos. A központ az intézkedést 7 óra 30 perckor adta ki a kerületnek. A napló szerint a helyszínre három járőrt küldtek ki, egy r. törzszászlóst, egy r. őrmestert és egy r. zászlóst, a csendháborítót igazoltatták és részére a jogi felvilágosítást megadták.

2) 2013. április 17-én az intézkedést fogantató r. zászlós a következő tartalommal készítette el jelentését. A r. zászlós a helyszínre a r. törzszászlós rendfokozatú ügyeletes utasítására vonult ki, mivel arról érkezett bejelentés, hogy a panaszos egész éjjel hangosan hallgatta a rádiót, a radiátor csövét ismeretlen tárggyal ütve indokolatlan zajt keltett. A bejelentő F. Sz. elmondta, hogy egy 20 hónapos gyermekkel élnek a panaszos lakása felett, és sem a gyermek, sem ők nem tudtak az éjjel aludni. A helyszínen a panaszost és a bejelentő élettársát is igazoltatták, a körözési nyilvántartásban mindkettejüket ellenőrizték, a r. zászlós pedig mindkét felet jogi felvilágosításban részesítette.

A r. zászlós az intézkedés megkezdésekor a napszaknak megfelelően köszönt a panaszosnak, bemutatkozott, továbbá közölte vele a rendőri intézkedés okát. A r. zászlós reggel 07 óra 00 perckor lépett szolgálatba, amikor a szolgálatirányító parancsnok felszerelését, ruházatát, illetve az azon elhelyezett ékítményeket ellenőrizte és hiányosságot nem tapasztalt – így vonult ki szolgálatba.

A panaszost a helyszínen igazoltatták, hangzavart, indokolatlan hangkeltéssel járó tevékenységet kiderítésükkor nem tapasztaltak, ezért szabálysértési eljárás nem indult. A bejelentő elmondta, hogy a panaszossal többször volt már problémájuk, mivel nem tartja be a közösségi együttélés szabályait. A tájékoztatás normál hangnemben történt.

A r. zászlós a helyszínen jogi felvilágosításban részesítette a bejelentőt azzal kapcsolatban, hogy mit tehet a folyamatosan zajt keltő panaszossal szemben, a panaszosnak pedig elmondta, hogy ha bebizonyosodik, amit a bejelentő állít, akkor vele szemben az önkormányzat jegyzője bírságot szabhat ki. A fentiek mindkét fél megértette, és tudomásul vette.

3) A Testülethez érkezett egy jelentés a panaszos otthonánál 2013. február 19-én történt eseményekkel kapcsolatban is.

Az intézkedő rendőrök jelentették, hogy szolgálatuk teljesítése során az ügyeletes utasítására jelentek meg 07 óra 15 perckor a panaszos otthonául szolgáló társasháznál, mert onnan csendháborítást jelentettek. Kérkezésükkor a lépcsőházban nem hallottak semmilyen zajt. Felvették a kapcsolatot a bejelentővel, M. R.-rel, aki elmondta, hogy azért hívta a rendőrséget, mert reggel 06 óra 30 perckor az alatta egyedül lakó panaszos hangosan hallgatta a rádiót, mely az ő nyugalma zavarta. A rendőrök meghallgatták a bejelentő élettársát, F. Sz.-t, aki a bejelentővel egybehangzóan mondta el a történeteket.

A rendőrök a panaszost is meghallgatták, aki úgy nyilatkozott, hogy az intézkedés napján valóban hallgatta a rádiót 06 óra 30 perc körüli időben, de nem hangosan. A rendőrök nyilatkoztatták a panaszos szomszédját is, R. A. R.-t, aki elmondta, hogy a kérdéses időpontban nem hallott semmilyen zajt szomszédjából. A ház másik lakója – a közös képviselő, P. G. Gy. – elmondta, hogy ő viszont hallott valamilyen zajt a földszintről, de nem tudta pontosan honnan jön, és különösebben nem is zavarta.

A ház valamennyi meghallgatott lakója elmondta, hogy a panaszos és M. R. rossz viszonyban állnak, tettelegességre azonban eddig még nem került sor közöttük. Ezt mind a panaszos, mind M. R. elismeri.

A rendőrök a felek részére a szükséges jogi felvilágosítást megadták, melyet megértettek és tudomásul vettek. M. R. a tájékoztatás közlésekor jelezte, hogy egy rongálást is szeretne bejelenteni, mivel a ház udvarán álló, saját tulajdonában álló gyermekhintát ismeretlen tettes a 2013. február 15-én délután 4 órától másnap délután 4 óráig terjedő időtartamban megrongálta. M. R. be akarta már jelenteni a cselekményt a rendőrségen, de úgy gondolta, hogy ráér vele. A hinta alsó rögzítő műanyag csavarjából elmondása szerint 3 db le van szerelve, így a hinta nem használható. A jelentés egyéb, jelen panaszügy szempontjából releváns információt nem tartalmaz.

4) Korábban, 2012. március 11-én szintén rendőri intézkedésre került sor a panaszos otthonánál. Az intézkedő r. őrmesterek a szolgálatvezető utasítására mentek ki a panaszos otthonához, mert onnan rongálásról érkezett bejelentés. A bejelentést a panaszos tette, aki kérdésre elmondta, hogy az intézkedés napján 10 óra 00 perckor a felette lakó M. R.-rel a lépcsőházban szóváltásba keveredett, mert M.-ék túl hangosan hallgatják a rádiót és a pár hónapos kisgyerek folyamatosan hangoskodik. Ezt követően 11 óra 10 perckor valaki megrúgta a bejárat ajtaját, ami miatt értesítette a rendőrséget. A panaszos kérdésre elmondta, hogy azt nem látta, hogy a bejárat ajtaját ki rúgta meg, csak azt sejti, hogy M. R. tehette. A történetekkel kapcsolatban mást elmondani nem tudott.

A jelentés szerint kb. 10.000 forintos kár keletkezett a rongálás következtében.

A rendőrök a helyszínen meghallgatták M. R.-t, aki elmondta, hogy a társasház egy másik lakásában tartózkodott feleségénél, és a délelőtti folyamán szóváltásba keveredett a lépcsőházban a panaszossal, mert szerinte hangosan hallgatják a rádiót és a kisgyerek is folyamatosan hangoskodik. Ezt követően a férfi felment a lakásba és feleségével, illetve kisgyermekével töltötte az időt a rendőrség kiérkezéséig. M. R.-nek arról nem volt tudomása, hogy a bejelentő ajtaját ki rúgta meg.

A rendőrök a bejelentő szomszédját, R. R.-t is nyilatkoztatták, aki a szóváltást hallotta, de azt,

hogy az ajtót ki rúgta meg, nem tudja, mert nem látott senkit. A rendőrök a rongálás eredményét fényképfelvételen rögzítették, majd a helyszínt elhagyták.

III.

A Testület álláspontja szerint a rendőri fellépés érintette a panaszosnak Magyarország Alaptörvénye (a továbbiakban: Alaptörvény) II. cikkében rögzített emberi méltósághoz való jogát, valamint XXIV. cikk (1) bekezdésében biztosított tisztességes és részrehajlásmentes eljáráshoz fűződő jogát – az alábbiak szerint.

1) A Testület vizsgálta, milyen jogi alapon jelentek meg a rendőrök a panaszos otthonánál az intézkedés reggelén.

A fenti kérdés megválaszolásához elsődlegesen azt kellett értékelni, keletkezett-e intézkedési kötelezettség az eljáró rendőröknek.

A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. tv. (a továbbiakban: Rtv.) 13. §-ának (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyen a tudomására hoznak. Ez a kötelezettség a rendőrt halaszthatatlan esetben szolgálaton kívül is terheli, feltéve, hogy az intézkedés szükségességének időpontjában intézkedésre alkalmas állapotban van.

A szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény (a továbbiakban: Szabs. tv.) 149. pontja büntetni rendeli a csendháborítást. A jogszabály 195. §-ának (1) bekezdése kimondja, hogy aki lakott területen, az ott levő épületben, vagy az ahhoz tartozó telken, tömegközlekedési eszközön, továbbá természeti és védett természeti területen indokolatlanul zajt okoz, amely alkalmas arra, hogy mások nyugalma, illetve a természeti vagy a védett természeti értéket zavarja, szabálysértést követ el.

Az intézkedést foganatosító r. zászlós jelentésében a Testület tudomására hozta, hogy szolgálatának ellátása során az ügyeletes utasítására vonult ki a panaszos lakásához, mivel arról érkezett bejelentés, hogy a panaszos egész éjjel hangosan hallgatta a rádiót, és a radiátor csövét ismeretlen tárggyal ütve indokolatlan zajt keltett. A bejelentő (F. Sz.) elmondta, hogy egy 20 hónapos gyermekkel élnek a panaszos lakása felett, és sem a gyermek, sem ők nem tudtak az éjjel aludni. A küldési napló a fenti állítást lényegében megerősítve tartalmazta, hogy egy M. B. nevű magánszemély (F. Sz. élettársa) tett bejelentést a rendőrkapitányságra alsó szomszédjával, a panaszossal szemben, 7 óra 28 perckor, csendháborítás miatt. A napló szerint a helyszíntre három járőrt küldtek ki.

A panaszos beadványában maga is hivatkozik a bejelentés tényére, így a Testület nem látta okát annak, hogy kétségbe vonja: a rendőrök valóban azért vonultak ki a helyszínre, hogy a bejelentésben szereplő állítások valóságtartalmáról személyesen győződhesse meg.

Mivel a bejelentő egy folyamatban lévő szabálysértés (csendháborítás) elkövetéséről tájékoztatta a rendőröket, a Testület álláspontja szerint megállapítható, hogy a bejelentő egy a közrendet veszélyeztető cselekményre hívta fel a rendőrség figyelmét,

ami a rendőrség oldalán intézkedési kötelezettséget keletkeztetett. Ennek alapján a Testület kimondta, hogy a rendőrök jogszerűen vonultak ki a panaszos lakásához, tisztességes eljáráshoz való alapvető jogát nem sértették eljárásukkal.

2) A panaszbeadvány szerint az intézkedő rendőr, amikor a panaszos kinyitotta az ajtót, mindössze annyit közölt, hogy „itt a rendőrség”, nem mutatkozott be és nem igazolta magát.

Az Rtv. 20. §-ának (1) a) pontja szerint a rendőrt az intézkedés során az egyenruhája és azon elhelyezett azonosító jelvénye, vagy szolgálati igazolványa és azonosító jelvénye igazolja. Ugyanezen szakasz (2) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a rendőr az intézkedés megkezdése előtt – ha az a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, az intézkedés befejezésekor – köteles nevét, azonosító számát, valamint az intézkedés tényét és célját szóban közölni.

A fentieket a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) tovább finomítja: 5. §-ának (1) bekezdése szerint az intézkedést a rendőr – az Rtv. (2) bekezdésének első mondatában meghatározottak közlését megelőzően – a napszagnak megfelelő köszönéssel, az intézkedés alá vont nemének, életkorának megfelelő megszólítással, ha a rendőr egyenruhát visel, tisztelgéssel kezdi meg. A polgári ruhában intézkedő rendőr az intézkedés megkezdése előtt szolgálati igazolványát és azonosító jelvényét felmutatja.

Az Rtv. fent idézett rendelkezései szerint tehát a rendőrnek az intézkedés szokásos megkezdését (a köszönést és a megfelelő megszólítást) követően nevét és azonosító számát a panaszos tudomására kellett hoznia.

A r. zászlós a Testület megkeresésében megfogalmazott azon kérdésére, hogy mennyiben tett eleget az Rtv. 20. §-ában foglalt kötelezettségeinek, jelentésében úgy válaszolt, hogy az intézkedés megkezdésekor a napszagnak megfelelően köszönt a panaszosnak, bemutatkozott, továbbá közölte vele a rendőri intézkedés okát.

A panaszos állítását, miszerint a bemutatkozás elmaradt, a r. zászlós jelentésében cáfolta, ugyanakkor a Testület álláspontja szerint az Rtv. 20. §-ának (2) bekezdése által támasztott követelményeknek az sem felel meg, ahogyan a rendőr saját előadása szerint eljár, tekintve, hogy a r. zászlós kizárólag bemutatkozásról tett említést, arról a Testület kifejezett kérdésére sem számolt be, hogy azonosító számát közölte volna a panaszossal.

Az azonosító szám közlésének elmaradása miatt a Testület megállapította a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának csekély fokú sérelmét.

3) A panaszos emlékei szerint nem látott a rendőrökön azonosító számot, illetve nem látta ruhájukon nevüket feltüntetve.

A Testület ismételten hivatkozik az Rtv. 20. § (1) bekezdésének a) pontjára, melynek értelmében a rendőrt az intézkedés során az egyenruhája és azon elhelyezett azonosító jelvénye igazolja.

A Magyar Köztársaság Rendőrsége Öltözködési Szabályzatáról szóló 10/2010. (OT. 6.) ORFK utasítás szerint az egyenruházat a Rendőrség hivatásos állományának a Rendőrséget irányító miniszter által rendszeresített, egységesen megállapított formájú és színű öltözete, melynek célja az egyenruhát viselő más szervek, valamint a különböző országok

rendőrségeinek egymástól való megkülönböztetése, illetve a Rendőrséghez tartozás könnyű felismerhetősége. Az öltözetek típusai a viselési alkalomtól függően többfélék lehetnek.

Az Rtv. 20. §-a az azonosító jelvény egyenruhán való elhelyezését írja elő, arról nem rendelkezik, hogy a rendőrnek ruházatán névkitűzőt kellene viselnie. A névkitűző viselésével kapcsolatban az Öltözködési Szabályzat ad útmutatást.

Az utasítás 5. sz. melléklete szerint „a hivatásos rendőr (tábornok, főtiszt, tiszt, zászlós és tiszthelyettes) a társasági, illetve a szolgálati öltözetén a c) pont kivételével névkitűzőt visel.

a) A névkitűző a viselőjének teljes nevét tartalmazó „BODONI ANTIQUA” betűtípusú, nagy nyomtatott betűvel írott, 80x14 mm méretű, lekerekített sarkú, ezüstszerű fémlap. A betűk fekete színűek.

b) A névkitűző elhelyezése: az egyenruházati öltözetek jobb oldali mellrészén lévő zsebfedő felső szélének tűzésén - a hivatásos állománykategóriát kifejező hímzett jelvény alatt - vagy az ennek megfelelő helyen.

c) A névkitűző ballonkabáton, felöltőn, fésűsköpenyen, posztóköpenyen, szolgálati bőrdzsekin és szolgálati téli kabáton nem viselhető (...).

A Testület feltételezte, hogy a jelentések szerint egyenruhát viselő rendőr szolgálati öltözetet (és nem egyéb speciális ruházatot) viselt az intézkedéskor, tehát abból indult ki, hogy r. zászlós azonosító számon kívül névkitűzőt is viselnie kellett.

A r. zászlós jelentésében a fentiekkel kapcsolatban rögzítette, hogy amikor az intézkedés reggelén szolgálatba lépett, felszerelését, ruházatát, illetve az azon elhelyezett ékítményeket a szolgálatirányító parancsnok ellenőrizte. A parancsnok hiányosságot nem tapasztalt, a r. zászlós így vonult ki szolgálatba.

A Testület kiemelt jelentőséget tulajdonít az intézkedést fogantató, közhatalmi minőségben eljáró rendőrök azonosíthatóságának, tekintettel arra, hogy ennek a jogbiztonság érvényesülése és a jogorvoslati jogok gyakorlása szempontjából különös jelentősége van.

Mivel azonban az intézkedő rendőr a panaszos állítását határozottan cáfolva úgy nyilatkozott, hogy öltözeke az előírásoknak a lehető legteljesebb mértékig megfelelt, és egyéb olyan bizonyíték, mely a fenti ellentmondás tisztázására alkalmas lett volna, nem állt a Testület rendelkezésére, a Testület arra a következtetésre jutott, hogy a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető jogának sérelme nem megállapítható.

4) A panaszos véleménye szerint a rendőrnek meg kellett volna kérdeznie tőle, hogy ő kicsoda.

A fenti sérelem kapcsán a Testület azt vizsgálta, kellett-e a rendőrnek igazoltatnia a panaszost az intézkedés kezdetén.

Az Rtv. 29. § (1) bekezdésének a) pontja szerint a rendőr a feladata ellátása során igazoltathatja azt, akinek a személyazonosságát a közrend, a közbiztonság védelme érdekében, bűnmegelőzési vagy bűnüldözési célból, a tartózkodása jogszerűségének megállapítása céljából, közlekedésrendészeti ellenőrzés során, továbbá az igazoltatott vagy más természetes, illetve jogi személy és egyéb szervezet jogainak védelme érdekében kell megállapítani.

A Szolgálati Szabályzat 21. pontja alatt a fentieket egyebek mellett azzal egészíti ki, hogy az igazoltatás során a rendőr elkéri az igazoltatott személyazonosító igazolványát vagy egyéb, a személyazonosságot hitelt érdemlően igazoló okmányát. Ha az okmány valóságos vagy az igazoltatott személyazonossága kétséges, a rendőr ellenőrző kérdéseket tehet fel, felszólítja az igazoltatott személyt adatainak bemondására, a bemondott adatokat az okmánnyal összehasonlítja. Az intézkedés során minden esetben ellenőrizni kell az igazoltatott személy és a bemutatott okmány adatait a Schengeni Információs Rendszerben (SIS), a körözési információs rendszerben, valamint – szükség szerint – a személyi adat- és lakcím nyilvántartásban vagy az okmány-nyilvántartásban [25. § (1)]. A (2) bekezdés szerint pedig az igazoltatás során meg kell állapítani az igazoltatott személyazonosságát, és – akinél ez a további intézkedéshez, eljáráshoz szükséges, vagy egyéb körülmények ezt indokolják – az igazoltató lapon rögzíteni kell az igazoltatottnak az Rtv. 29. § (8) bekezdése szerinti személyazonosító adatait, az igazolványának sorozatát és számát, valamint az igazoltatás helyét, idejét és okát.

A rendőri jelentés szerint a helyszínen mind a panaszt, mind a bejelentő élettársát igazoltatták, a körözési nyilvántartásban pedig mindkettejüket ellenőrizték. A küldési napló a fentieket megerősítve szintén utal rá, hogy a panaszt igazoltatták.

A rendelkezésre álló iratok szerint tehát a panaszos úgy emlékszik, nevét sem kérdezték meg az intézkedés során, a rendőr viszont arról számol be, hogy a panaszt szabályszerűen igazoltatták. A Testület e két, egymásnak ellentmondó előadás alapján nem tudta feltárni a pontos tényállást, ugyanakkor szükségesnek látja, hogy rámutasson: az Rtv. 29. §-a által szabályozott igazoltatás a törvény megfogalmazásából következően (*igazoltathatja*) lehetőség, amely lehetőséggel a rendőrség belátása szerint élhet abban az esetben, ha ezt a törvény által meghatározott esetekben indokoltnak találja.

A Testület álláspontja szerint tehát az igazoltatás esetleges elmaradása a panaszos oldalán alapjogsérelmet nem okozott, és a panaszosnak alapvető jogát egyáltalában nem érintette.

5) Beadványában a panaszos utalt rá, hogy a rendőrség magatartása részrehajló volt. A panaszos szerint a r. zászlós abban a szilárd meggyőződésben kezdte meg az intézkedést, hogy a bejelentőnek igaza van. A panaszos véleménye szerint a rendőr kísérletet sem tett arra, hogy az ellenérdekű feleket szembesítse, illetve a tanúkat meghallgassa.

Az Rtv. 13. §-ának (2) bekezdése szerint a rendőr köteles a törvény rendelkezésének megfelelően, részrehajlás nélkül intézkedni. A rendőri fellépés ezen követelmény értelmében az érintettel szemben nem lehet hátrányosabb (vagy előnyösebb) pusztán azért, mert személye – bármely okból – a rendőr számára ellenszenves (vagy rokonszenves).

A r. zászlós jelentése a panaszos által előadottnak a lehető legteljesebb mértékig ellentmond. A jelentés szerint a r. zászlós amikor a bejelentés miatt kiérkezett a helyszínre, először meghallgatta a bejelentőt, F. Sz.-t, aki elmondta, hogy családjuk egész éjjel nem tudott aludni a panaszos által keltett zajok miatt, illetve utalt rá, hogy a panaszossal többször volt már problémájuk, mert nem tartja be a közösségi együttélés szabályait. A jelentés szerint mind a panaszt, mind a másik felet igazoltatták, a körözési nyilvántartásban ellenőrizték, a r.

zászlós pedig mindkettejüket jogi felvilágosításban részesítette. A jelentés egyértelműen rögzíti, hogy a panaszos otthonánál az intézkedő rendőrök az intézkedés időpontjában nem tapasztaltak hangzavart vagy indokolatlan hangkeltéssel járó tevékenységet, ezért szabálysértési eljárás sem indult.

A Testület álláspontja szerint önmagában az a tény, hogy a rendőrök mellőzték az érintett felek „szembesítését”, illetve nem hallgatták meg a történetek lehetséges fűtanúit, önmagában nem igazolja az intézkedés részrehajló voltát. Ezzel szemben azonban az a körülmény, hogy a panaszossal szemben nem indult szabálysértési eljárás, és az intézkedésnek a panaszosra nézve semmilyen hátrányos következménye nem volt, valószínűtlenné teszi, hogy az intézkedő rendőrök valóban automatikusan az ellenérdekű félnek, a bejelentőnek adtak volna igazat – sokkal inkább azt támasztja alá, hogy a panaszos érveit meghallgatták és azokra figyelemmel voltak.

A fentiek alapján a Testület kimondta, hogy a rendőri intézkedés nem volt részrehajló, így a panaszos tisztességes és részrehajlásmentes eljáráshoz fűződő alapvető joga nem szenvedett sérelmet.

6) A panaszos sérelmezte a részére nyújtott jogi tájékoztatás tartalmát és hangnemét. A beadvány szerint a rendőr azt mondta neki, hogy fel fogják jelenteni az önkormányzat jegyzőjénél, és 100.000 forint bírságot kell fizetnie, ha nem marad csendben. Mondatait a rendőr többször, erőteljes, félelmet keltő hangon megismételte. A panaszostól a rendőr azt is megkérdezte, „micsoda viselkedés ez” – utalva rá, hogy egy kisgyermek is lakik felette.

a) A tájékoztatás tartalmával kapcsolatban a Testület a következő megállapításokat teszi.

Az Rtv. 24. §-ának (1) bekezdése szerint a rendőr köteles a feladatkörébe tartozó segítséget, illetőleg a hozzáfordulónak a tőle elvárható felvilágosítást megadni.

A Szabs. tv. 7. § (1) bekezdésének b) pontja a pénzbírságot is a szabálysértés miatt alkalmazható büntetések között említi. A törvény 11. §-ának (1) bekezdése szerint pedig a pénzbírság legalacsonyabb összege – a törvény eltérő rendelkezése hiányában – ötezer forint, legmagasabb összege százötvenezer forint, szabálysértési elzárással is büntethető szabálysértések esetén háromszázezer forint.

Az idézett szabályozás szerint tehát csendháborítás esetén, tekintve, hogy a csendháborítás elzárással nem büntethető, a panaszosra ötezer forinttól százötvenezer forintig terjedő bírságot szabhatott volna ki a szabálysértési hatóság.

Jelentésében a r. zászlós úgy nyilatkozott, hogy a panaszosnak a részére nyújtott jogi tájékoztatás keretében elmondta, hogy ha bebizonyosodik, amit a bejelentő állít, akkor vele szemben az önkormányzat jegyzője bírságot szabhat ki.

Ezen a ponton a Testület fontosnak tartja, hogy utaljon arra: az Rtv.-ben rögzített hatásköri szabályok szerint a Testület nem veheti át a büntetőügyben eljáró, illetőleg a szabálysértési hatóságok szerepét, nem jogosult tehát állást foglalni abban a kérdésben, követett-e el szabálysértést a panaszos, avagy sem. Azt azonban – ahogyan azt jelen állásfoglalás III. részének 1. pontja alatt már kifejtette – értékelte, hogy az intézkedő rendőrök azzal a

tartalommal kaptak bejelentést egy magánszemélytől, hogy a panaszos egész éjjel a csendháborítás Szabs. tv.-ben szabályozott tényállását valósította meg magatartásával.

A Testület álláspontja szerint a rendőrök tájékoztatási kötelezettségüket teljesítették, amikor a panaszos figyelmét felhívták arra, milyen jogkövetkezményekkel számolhat, „ha nem marad csendben”, tehát ha valóban bebizonyosodik a szabálysértés elkövetése. A Testület szerint a fent idézett szabályok szerint a bírság összegére vonatkozó tájékoztatás pontatlansága ellenére sem volt nyilvánvalóan téves, mivel a megjelölt összeg a Szabs. tv. szerint kiszabható tartományba esett.

A Testület a fentiekben kifejtettek nyomán arra a meggyőződésre jutott, hogy a rendőr által nyújtott tájékoztatás a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogát nem sértette.

b) A panaszos szerint a rendőr a tájékoztatást félelmet keltő hangnemben közölte, ezért a Testület a hangnemre nézve is lefolytatta vizsgálatát.

Ezzel összefüggésben a Testület hivatkozik az Rtv. 2. §-ának (1) bekezdésére, amely kimondja, hogy a rendőrség védelmet nyújt az életet, a testi épséget, a vagyonbiztonságot közvetlenül fenyegető vagy sértő cselekménnyel szemben, felvilágosítást és segítséget ad a rászorulóknak, illetve a rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait.

Az intézkedő r. járőr jelentésében – a panaszos állítását cáfolva – egyértelműen rögzítette, hogy a tájékoztatás normál hangnemben történt.

A Testület több állásfoglalásában kifejtett vélekedése szerint az intézkedő rendőröktől – mint a közhatalmi funkciót ellátó szerv tagjaitól – minden esetben elvárható az udvarias és kulturált fellépés. Az említett rendelkezés alapján a Testület hangsúlyozza, hogy a rendőrökre, mint a közhatalom képviselőire különös súllyal nehezedik az emberi méltóság, és az emberi jogok tiszteletben tartásának kötelezettsége, ezért minden körülmények között elvárható a tisztességes, az általa képviselt közfeladat mértékéhez méltó, a másik személy emberi méltóságát mindenkor szem előtt tartó viselkedés és hangnem.

A rendelkezésre álló adatok alapján a Testület nem tudta tisztázni, lehet-e valóságalapja a panaszos nem megfelelő hangnemet sérelmező állításainak. Mivel a panaszos és a rendőr előadása közötti ellentmondás következtében a tényállás nem volt feltárható, a Testület úgy foglalt állást, hogy a panaszos emberi méltóságához való alapvető jogának sérelme sem megállapítható.

IV.

A Testület megállapította, hogy a rendőröknek intézkedési kötelezettségük keletkezett, ezért azzal, hogy a panaszos lakásához kivonultak, és ott intézkedést kezdeményeztek, tisztességes eljáráshoz való jogát nem sértették. Az azonosító szám közlésének elmaradása miatt a Testület megállapította a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának csekély fokú sérelmét, azonban a Testület nem tudta tisztázni, viselt-e az intézkedő rendőr azonosító számot, illetve névkitűzöt, ezért ebben a vonatkozásban a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának sérelme nem volt megállapítható. A

Testület álláspontja szerint az igazoltatás esetleges elmaradása a panaszos oldalán alapjogsérelmet nem okozhatott, és a panaszosnak alapvető jogát egyáltalában nem érintette. A rendőri intézkedés egészét vizsgálva a Testület kimondta, hogy az nem volt részrehajló, így nem sértette a panaszos tisztességes és részrehajlásmentes eljáráshoz való jogát. Tartalmát tekintve, a rendőr által nyújtott tájékoztatás a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogát nem sértette, az azonban nem volt megállapítható, okozhatta-e a tájékoztatás hangneme a panaszos emberi méltósághoz való jogának sérelmét.

A Testület a rendelkező részben foglaltak szerint döntött, és a panaszt az Rtv. 93. §. /2/ bekezdése alapján az intézkedést fogantató szervek vezetőihez áttette.

Budapest, 2013. augusztus 28.

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Dr. Féja András
előadó testületi tag

Dr. Kádár András Kristóf
testületi tag